

N. 59

Caracas, den 21 November 1834

Jan Gerard Bonnevicht

Jeune Nierre Kopitöl

Constantia Rosalina Kogut —

Margarita Leonine Kogel.

De Koloniale Secretaris.

L. J. RAMMELMAN ELSENIER JR.

1950

den auf demselben Standpunkt, wie es die Jacobynische

(Vervolg op de vorige bladzijde)

1950

Schryfpapier van onderzochte

Teeken Papier — Boeken.

blanco; — BestZwarteInkt in kruisen; — Fennen Sch

an - 1 - 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845

Zwart, Rinsma, Groen en Grys Lakken en Hulp

NAME - ADDRESS - PHONE NO. -

the 1990s, the number of people in the United States who are 65 years of age or older is projected to increase from 20 million to 30 million, and the number of people 75 years of age or older is projected to increase from 10 million to 15 million (U.S. Census Bureau, 1997).

volk. Van hier worden zy meermalen reeds voorhands met dit wantrouwen bezwaard, en schijnt men nauwelijks te kunnen gelooven, dat een minister, wiens geheele waardigheid alleen van den Koning afhangt, een getrouw dienaar, van den staat, een even opregte volk-vriend als Koninggezinde kan zijn en blijven, hoe eerlyk en goedgeregeld het van den beginne ook meenen moge. Want hoe zal hy het maken, in gevallen, dat de Vorst, naar zyne inzichten, dwaalt en verkeerde maatregelen wil doorzetten? Zal hy den Koning vrij genoeg kunnen en durven tegenspreken, waarmede deszelfs ongenade en zyne geheele fal kan gemoeid zijn? Zal hy de koninklijke gunst als zyn betere overtuiging opofferen, of de laatste aan de eerste? Welk een moeilijke proef voor een rechtschapen gemoed! Van hier is het, dat men bezwaarlyk in zulke gevallen, die toch zeer gebeurelyk zijn, waaraan de rampen of gedeelten van een verkeerd bestuur geweten worden; van hier, dat zy de eerste bevestiging in het openbaar worden aangevallen en geschild, waarmede de onschendbaarheid van koninklijke aanstelling algemeen geloofd wordt. Maar deze excellentie staatspersonen worden het van dien kant veel geruster hebben, rykelijker met het algemeene vertrouwen begunstigd worden, en vryer in hunne raadgevingen en handelingen zijn, indien zy, als gemeld, vernemen, dat de Vorst.

3°. Zelfs van de koninklijke Hoorzittingen hierby waken. Vrye men mag hy verwachten, dat geest dan het vertrouwen van het verstandige deel der natie voorziene dienaren den post niet zal opgeven. Byaldien de koninklijke raad, die een gelukkig mogt uitvallen stond, akteer meer de weg open, om de bezwaren van ongeschiktheid tegen den Vorst of anderen der aangestelden in te brengen, die de grond bevestigen zyde, gezamenlijk onherstelbaar gesicht konden worden. Gemakkelijker aan opregte en met de Verantwoordelijken nationale geest en belangen ingelieft worden, door tusschenkomst der ministers, die in de nauwste gemeenschap stonden, zoo wel met de vergadering der afgevaardigden, als met den Vorst. Tusschen beiden zou alden een bestendig correspondentie en eenparig samenwerkend plan hebben, dan wanneer de ministers in hunne hooge betrekking alleen van den Koning afhankelijk of voor denzelfden verantwoordelyk waren. In het kort, de weg van de ministers en het uitvoerend bewind zouden in het andere geval, meer als een geheel, als een lichaam beschouwd, gelykhand kunnen werkzaam zijn ten algemeenen nutte.

Hier is het te verwachten, dat het meêr aan de koninklijke waardigheid te kort gedaan zou worden. In te gendeel, hoe nauwer dezelve vereenigd is met de volkrechten en belangen, hoe bevalliger en luisterryker zy in het oog der natie zich vertoonen zal, en hoe gewilliger hare verordeningen opgevolgd zullen worden. De yerkante geyerucht voor de regten van den troon, die van het volk zou op die wyze verdwynen of althans veel minder uyving en botsingen verwekken. Het hoofd van den staat, met het geheele lichaam in één gesloten, zou aldan zich meer in een gelyke rigting bewegen. Dat te bevorderen, zoo veel mogelijk is, mag ongetwyfeld voor het grootste proefstuk van maatschappelyke huishoudkunde geacht worden. Het is dus niet verwonderlyk, dat het zich, onzes bedunkens, bevoelen, dat de verantwoordelykheid van eerste staatsministers op de gemelde wyze eene der sterkste aanbevelingen zou uitmaken van een monarchaal constitutioneel regeringsstelsel, als het beste justitien systeem het republikeinisch, en het aristocratisch. Alreeds de verstandigste pogingen van politieke hervormingen en verbeteringen ook wel kon in dezen eenen gelukkigen middenweg vinden.

De Zoutwaterbronnen in Frankryk.

Men vindt vele zoutwaterbronnen in Frankryk; de voornaamste van dat land zijn in Provençe en Savoye, welke een groot aantal aangestield hare naam uitkend heeten: de verdienste der bronnen, welke men hiet de zoutwaterbronnen.

De opmerkelijkste is het midden der stad. Zy vloet in een onderaardsch bof of gewelf, dat vyftig voet lang en tienig voet breed is. In dit hól, dat door tootken verlicht wordt, gaat men al langs een rij muren. Binnen den omheven van vijf toeden zijn een bronnen van zout water, waarby al een opmerkelyke byzonder-

heid verdikt aangemerkt te worden, dat uit dezelfde roetwater bronnen van versch zoet water voortkomen.

Om te bevestigen, dat het zoute en zoete water niet uit elkan der vermenigen, zijn er twee kanalen gegraven, om die twee verschillende wateren in afsonderlyke kommande leiden. Onder het hól een door gang tot andere hól, in een van welke eene groote kom is, waarin de wateren des zoute bronnen verzameld worden. Uit de kommen in de hól, wordt het water naar boven gebragt, door middel van daartoe ingerigte werktuigen. Het zoute water wordt in eene rivier geleid, die ligt voor by de bronnen heen loopt, en het zoute water in groote waterbakken geyerd, waarvan ieder meer dan verscheide hon zenden vaten bevat. Uit deze waterbakken wordt het water afgetapt in kleinere kommen, die de plaatsen, waar het tot zout gekookt wordt, omringen. Om het zout te koken zijn hier vele ovenen, waarin het zware zouten pannaar, dat de bronnen Onder deelen wordt een sterk zout, dat het water en de ovenen van af wren gekookt te hebben, in damp vervloegen is, en men vindt aldan het zout geheeten geheel droog, op den bodem van de pan liggen. De arbeiders nemen er vervolgens met eenen schop van bak de bovenste lag zout af, dat eenen helderwitte kleur heeft en roet het zout gehouden wordt. De rest wordt gedroogd en tot verscheffende sinderen gebruikt.

Men merkt wegens deze bronnen aan, dat uit het water van sommige derselwe meer zout voortkomt, dan eene sellde hoeveelheid van water uit andere ontkomt; dat men moete by aan, roetig water, uit eenen hoeveelheid van water, dat de bronnen bron, meer zout verkrijgt, dan wanneer het weder droog en hegendig is. — Te Cheshire, in Engeland, waar men ook zoutwater bronnen heeft, is het zout, dat uit de bronnen voortkomt, meer zout by droog, dan by vochtig weder.

De Zoutwijn te Wisthale.

De kleine stad Wisthale in Galicie, die ver van Krakau, ligt in een dal, in het Karpatische gebergte. By deze stad wordt het beroemde zoutbergwerk, dat door geheel Europa vermaard is, gevonden, en dat eerst in den jare 1251 ontdekt is geworden. Eerlyds werden tot de bergking van deze zoutmyn dagelijks duizend arbeiders gebruikt, en ofschoon dit getal thans aanmerkelyk verminderd is, vinden evenwel nog tegenwoordig dagelijks ongeveer 500 menschen door deze arbeid een middel van bestaan. Welk een verbeterende hoeveelheid zout is dus niet gedurende zulk eenen langen tyd, uit deze myn voortgekomen, en nog alhoes schijnt de zelve onuitputtelijk te zijn.

De tegenwoordige lengte van de zoutwijn is van het oosten naar het westen 5500, en de breedte van het zouten naar het noorden 2300 voet, terwijl de diepte derselwe byna overal tuschen de 1000 en 1300 voet gerekend wordt. Er zijn 6 ingangen, zoo op het land en twee in de stad zelve. De beide laatste hebben meest voor het roven uitgaan der berglieden en het zout, dat zy door de aardvaten, paarden, levensmiddelen, en andere benoodigheden worden overgeleiden.

Wanneer reizigers in deze diepte willen af dalen, gebruikt men thier toe den ingang by den berg Dablowie. Boven den grond is een groot rad, hetwelk door

middel van paarden wordt in beweging gebragt. De reizigers worden, zoo verrees als boven elkan der in gordels gezet, welke aan een touw zyn vastgemaakt, dat aan een groot rad vastzit; en op die wyze worden er dertig, zestig of meer tegelyk, eenige honderde voeten nedergeleiden, voorzien van netten, om zich van den wand te kunnen afhouden.

Aanvankelyk gaat de loof door eene openingen, die tot aan de eerste verdieping met hout beschoten, en van den ingang 590 voet verwijderd is; hier verlaat men de gordels, en aan komt aan eenen trap, die 325 treden heeft en gedeelyk in het zout uitgehouwen, gedeelyk van hout vervaardigd is. Onder aan dezen trap, vindt men het eigenlyke bergwerk. Hier wordt men verreg door het heestlyke gezigt. Men staat verregd by het aanschouwen van eenen uitgestrekte roetlyke vlakke, welke het hól met zout onderaardsche stad kan vergeleken worden; want men vindt er straten, huizen, eene kapel tot goddiensdige zamenkomst geschikt, waar de werklieden des morgens, alvorens af van het werk gaan, hun gebed aanstellen. Alles, wat men in deze onderwereld, zoo als akkeren, beelden, en zouten staat uitgehouwen.

Het is dus een klein onderaardsch gemeenebest, dat eene groote menigte van huisgezinnen bevat, die weinig omgang met de menschen der bovenwereld hebben.

De straat, die tot den ingang van het bergwerk leidt, is meest aflyf met wagens als opgevuld, om het zout naar de monden der myn te brengen, van waar het door middel van windassen wordt opgehaalt. De paarden, die tot de zoutwijn te Wisthale worden gebruikt, worden by eenen wand, in deze onderwereldse werkplaats gekomen zyn, het daglicht nooit weder, en ook velen der menschen zelfs, schynen in deze afsonderlyke wereld te wonen.

De zoutwijn te Wisthale is eenen zoutwijn, maar hoe die men komt, de te zuiverder wordt ook het zout; men houdt het zelve in groote klompen uit de myn, waartoe de arbeiders zich bedienen van houten, harnen, byten en botten, even als de werklieden, die in de steengroeven arbeiden. Wanneer eene klomp zout uitgehouwen is, wordt derselwe het hól met ontbreklyke procht en luster verreg. Zyn de klompen zout te groot en hard om gestoken te kunnen worden, dan doen de berglieden deselve door middel van bakruid springen, hetwelk dan, in die ruime hól eenen groot ontschuld gevalde veroorzaakt, dat men zouten zouten de geheele berg rustert. De zoutwijn te Wisthale gaat echter niet over veel gevat vergeeld; want het gebeurt niet zelden, dat sommige gangen geheel en al inzakken en daardoor de arbeiders verpletterd worden. Zou gewislyk is het ook, dat men het hól ongeschik om te gaan, daardoor de ontbreklyke hól in eenen raak, en met zouten zouten slag uitbakt. Voor ruim honderd jaren ontstond er op die wyze in den berg een hevige brand, waarbij verscheidene menschen omkwamen, die men naderhand, even als de Egyptische mummies, overtoerd weder vond.

Eene werkwaardigheid van dit bergwerk is, dat men in hetzelfde eene bron van zout water aantreft, die eene geestzame hoeveelheid water bevat, en veld men overtuigd is, om zoo vele menschen en paarden te kunnen drenken. Ook verdient het opmerking, dat men ter diepte van 20 of acht honderd voet, schaaldieren daarin heeft gevonden.

(Vervolg van de eerste bladzijde.)

noegzaam, dat zy de zaak van Miguel en Carlos begunstigen, maar zy toonden dit slechts door woorden en vertoogen: anders bleven zy kalme aanschouwers. Geheel anders Frankryk en Engeland. Niet te vrede met zydelingsche hulp van Pedro en Christina, maakten zy een vieroudig verbond met de regeerders van Spanje en Portugal; want na Christina tegen haren schoonbroeder de Liberalen moest te hulp roepen, waren de belangen der regerende partij in Spanje en van Pedro dezelfde. Miguel en Carlos moesten het land verlaten. De Oostelyke Mogendheden, huane geheimen begunstigers, bleven niet te min kalme aanschouwers. Zwitserland schaft zyne oude staatsregeling af voert de *sovereiniteit des volks* in, overweldigt de aanbangers der oude, wettige regering in Schwytz en te Basel, en wil zich aan Frankryk hechten. De drie Oostelyke Mogendheden blijven al weder kalme aanschouwers. Frankryk doet zulk een onuitputtelijk geduld, aangemoedigd, kondigt openlyk in zyne ministeriele papieren aan, dat er een groot Westelyk verbond in gesloten worde ook België, (het welk onzijdig verklaard was) en Zwitserland behooren, en eering tot *Frankryk* behooren zal; dat de Franschen niet zullen dulden, dat vreemde troepen over de *Alpen*, of over het Meer van Constanten zullen gaan.

Maar wat denken de drie Oostelyke Mogendheden? Zy houden zich niet te Teltitz, te Schwet, en te Mischengrätz, en hebben een vergaete Weenen, hetwelk een vol half jaar daar, zonder dat er iets van alle die talryke conferentien bekend wordt. Nogtans schynt men eindelyk te begrypen, dat men door Talleyrand om den tuin geleid is, en dat deze doofstomme stateman er in der daad in geslaagd is, om, sedert 1830, toen Frankryk nog alleen stond, een geducht verbond van hetzelfde met de omliggende staten Engeland, Portugal, Zwitserland, België en mischien met Napels tot stand te brengen. Het *Bayrische politieke journaal*, de grootste voorspraak van Miguel en Carlos, ontveinst die daadzaken ook niet meer, maar geeft zelfs op te kennen, dat men—by den meest geleid is. Welke maatregelen zy nu zullen nemen, is onbekend; maar zoo veel is zeker, dat dezelve, indien die maatregelen vyandelyk zyn, veeleer hadden moeten worden genomen.

Maar behoef niet te vragen, op welke zyde in dezen strijd de belanghebbenden staan. De eene zijde is het gevolg van bekwaamheid, de andere van Frankryk heeft den vurigsten wensch van zyn hart, het be dwingen der wettelijke omwentelaars, en de herstelling van de oude en rust in Frankryk tot de voorwaarde gemaakt, waarop hy van de Oostelyke Mogendheden volkomen vrijbondscheit behoeft. Het is niet te verwachten, dat Europa naar verhooring te werk te gaan, met zich niet met teugelen afhoudende. Hieraan is hy niet gebonden, en dus mogende Oostelyke Mogendheden zich eigenlyk niet eens beklagen. Dat zy echter, zich nu misleid gevoelende, misschien thans andere, meer beslissende maatregelen zullen nemen, (en den kolk te Weenen reeds hebben afgeproefd) dit schynt uit den sterken toon, dien men nu aanpakken tegen Zwitserland en België, te blyken. Het is zeer mogelijk, dat deze maatregelen een bevestiging met het Westen, misschien zelfs een oorlog zullen veroorzaken. Is eenmaal het zwaard uit de schede, zoo zal de rook tuschen Europa's Oosten en Westen verschrikkelijk zyn. Hier, Engeland, Frankryk, Zwitserland, Spanje, Portugal, België en misschien Napels; daar, Oostenryk, Pruisen, die misschien het Duitche verbond mede zullen overnemen, het reusachtige Rusland en ook Sardinië, en de kleinere staten van Italië. Doch, al komt dat niet tot stand (en uit geve de kermel!) zoo zyn er toch nu twee partijen, die tegen elkander over gestaan, waarvan het een, den wettigen, woordigenden regeringsvorm, het andere meerendeels de onbegrijpde monarchie huldigt; het eerste gehecht aan Frankryk en Engeland, het tweede aan Oostenryk, Rusland en Pruisen. Het vyanderschap, dat eenige jaren lang Europa zeegeerde, is gedurende de Londensche conferentie, opgeheven, en in een twee-onder-eenmanschap veranderd.

Maar is de vraag, vermoeide veracht het belang van ons Nederland de verzoening, met het Oosten of met het Westen? By volen zal de wijk tegen Frankryk en Engeland wegens de gebeurtenissen van 1831 en 1832, terstond zeggen: "het eerste." Doch, overweeg, dat hartstogten vergens steekter te pa komen dan in de staatkunde. Toen men in 1793 vrede met Engeland sloot, wilde men, uit verhooring van de rooibryen der Mogendheden, het verbond met Engeland niet vernieuwen, en bekwaam dat de belangryke Mogendheden in Oostelicht niet terug te zien, zocht liever de vriendschap van Frankryk, waarvan het gevolg was, dat deze Mogendheden hare vrienden in 1797 in de steek liet. Doch daar en boven.—wie is gewarigder? een open vyand, of een listige, keels, onverschillige, dubbelzinnige vriend? Engeland en Frankryk zyn er na July 1831 voorafgekomen, dat zy

Belgie gunstiger zyn dan ons; de drie Oostelyke Mogendheden beweren het tegendeel, doch hebben nog niets voor ons gedaan, terwijl België van genen zeer veel bewyzen van dadelyke hulp en belangstelling heeft ontvangen.

In een dagblad, hetwelk men zegt, dat eenmaal artikelen of berigten van regeringwege ontvangt, is onlangs gemeld, dat Frankryk en Engeland, onder belofte van aanzienlyke voordeelen, ons Vaderland tot hun steelsel zouden wenschen te zien overgaan. Indien zich dit bevestigd is het een hoogst opmerkelyk aanzet, hetwelk eene rype overweging verdient. Zekerlyk zou er voor ons Vaderland, niets gelukkiger, niets meer gewenscht zyn, dan, in geval van algemeenen oorlog, volmaakte onzijdigheid, gelijk van 1756 tot 1763. Daardoor zouden wy kans hebben, op nieuw, gedeeltelyk althans, den wereldhandel weder tot ons te trekken. Doch is dit onmogelyk, belet de veranderde toestand der wereld die onzijdigheid: dan is het de vraag, naar welke zyde ons waarachtig belang zou moeten bevoeren.

Sedert eenige jaren voeren de beide hoofdmogendheden van het Westelyke Verbond eenen titel, die in gelukkiger dagen ons Vaderland met Engeland droeg, den titel der Zee-mogendheden. En zy zyn het in der daad. Geene zeemagt, welke tegen die van Engeland alleen op kan; hoeveel te minder tegen die van Engeland en Frankryk vereenigd! Een verbond met de Oostelyke monarchen—en eene vredebrek: en onze kasten zyn weder, gelijk in 1832, geïsoleerd, en onze ryke ladingen worden opgebracht; en daar wy geene zeemagt hebben, in staat om die te beschermen, zo vallen onze kolonien, vooral het hand zoo bloeiende en handeldryvende Java, den vyand in handen, of, is dit het geval niet, zoo is ten minste elke regtstreeksche handel daarmede belet. Doch dit is het niet alles.—Frankryk heeft de mischien Belgische troepen, (geen althans vroeger) op Java, en de bezetting van vestingen)—zullen Holland aanvallen, vooreerst Staatsvlaanderen en misschien Zeeland; terwijl elders Gelderland en Noordbrabant gevaar loopen, het oorlogstooneel tuschen die Mogendheden en onzen te worden. Oostenryk en Rusland zullen, het is waar, hulp zenden; maar hoe ver zyn die niet van de hand? De vereenigde Nederlanden zouden de voorpost van het Oostelyke verbond zyn, en het zou dat verbond zekerlyk veel waard zyn, dat hier de magt hunner vryheden eenigermate gebroken werd, tot zy zyd zenden hebben, een gedachte lager magt by elkander te brengen. Maar, wy, het ligt by den brand gelegen, zouden daarbij de meeste misshaken; en indien eindelijk de vyand werd afgeslagen, (indien; want de onlogische is onbekend) zou het land misschien verwoest, welvaart en handel uit onze steden geweken zyn, en de nu reeds ongedragede schuld van de staat eene nationale last zyn.

Wy België, toen eene Spaansche provincie, in eenen rug werkzaam ten onzen behoeve.

Wat hebben wy, aan de andere zyde, van Pruisen, Oostenryk en Rusland te wachten? Een oorlog ook wel; maar, die ten minste niet ter zee, niet tegen de zee van den staat, tegen den handel, zou worden gevoerd. Het is niet te verwachten, dat Frankryk en Engeland met ons, zoo het schijnt, wenschen te sluiten, zou men kunnen bedingen, van allen aanvallenden oorlog bevryd te blijven, tegen volken, enen afstand van België, op den voet der byna gesloten onderhandeligen, en van Waalsch-Luxemburg tegen schadeloosgeeding elders. Het is toch onverantwoordelyk, dat het Duitche verbond, hetwelk Luxemburg niet, volgens zynen plegt, voor den koning tegen België heeft verdedigd, maar het wrede door de Belgen heeft laten bezetten, ons thans helpt, wil, tegen gedeeltelyken afstand van Luxemburg, vrede te sluiten.

Deze vrede, de diep gevoelde behoefte van Nederland, zou de eerste vrucht zyn van het verbond met onze Westelyke naburen, en Frankryk en wy zouden dus, indien, het verbond zilver verdedigend, was, zelfs vermindering der drukkende lasten daarvan kunnen te gemoet zien, terwijl wy financieel en mischien commercieel versterkt zyn, by een aanvallend verbond met het Oosten.

Het is waar, de thans zoo bloeiende Ryandel zou, by geschillen met Pruisen, zeer kunnen lyden, en wel mischien geheel verboden worden. Doch men bedenkt niet, dat de Ryandel dien handel even zeer, misschien nog meer behoeven dan wy. Van waar zouden zy toch, ingeval van vredebrek met Frankryk en België, hunne onmisbare koloniale goederen bekomen, dan uit Holland? Natuurlyk zou dit zoo lang mogelyk eene vyandelyke houding tegen Duitschland vermyden, en zich daarom slechts voorwaardselyk met Frankryk en Engeland verbinden, mischien slechts tot nauwere commercieel en vriendschappelyke betrekkingen. Doch zelfs het denk van den Ryandel zou ons, by het gemis onzer kolonien, het verlies onzer schepen, eene ernstige blokkade onzer havenen en eenen oorlog aan den Nederlanden, zeer weinig baten.

Daarboven veracht de voorzigtheid, dat men niet in verbonden bepaaltlyk tot de zyde wendt, waar men de meeste misshaken, en dus de meeste hulp van zyne vrienden mag verwachten. Of Oostenryk, Pruisen en Rusland dit zyn, mag uit het bovenstaande blyken, waar wy zien, dat deze mogendheden zelfs, ten wy eenen landstroom tot onze verdediging oprichten, niets voor ons hebben gedaan: zouden zy een nu niet weder aan hun eigenbelang opofferen? Zou wy daarentegen rondbortig de vriendschap der Westelyke

mogendheden zochten, mogen wy vastelyk vertrouwen dat deze, de groote waarde van zulk eenen bondgenoot kennende, die hun steelsel voltooien zou ten Noorden aan den Ryn, gelyk Zwitserland ten Zuiden, ons niet alleen vele voordeelen zouden aanbieden, maar dat ook de altyd onaangename, onrustbarende staat van gespannenheid met die twee mogendheden door oprechte verzoening zou worden gevolgd. Het is daarentegen aanwelyk te verwachten, dat Pruisen uit zyne Ryn-provincien op ons eenen aanval zou wagen.

"Maar rekent gy dan," zal men zeggen, "het mogelyke herwinnen van België voor niets?" Voorzeer, veel; maar dit pleit juist tegen het verbond met het Oosten. God beware ons, van ooit door de algemeene staatkunde, althans der Duitche-Russische mogendheden, met de zorg voor dien onmatigen zin, met denzelfden bewering tegen Frankryk, ten koste onzer schatten, van onzen handel, van het bloed onzer zonen, te worden belast! Hoedanig het lot van België zy, Nederland, dat de algemeene wensch, Nederland wil nimmer met het ziele worden bereikt.

Eene laatste bedenking moeten wy nog oplossen: "komen wy daardoor niet in betrekking tot de overweging?" Wy zouden dit zyn, wanneer de koning van Frankryk nog in de handen van mannen was, als La Fayette en Lafayette. Maar eenmaal uit daarvan hebbende losgemaakt, en den middelweg tusschen het oude steelsel der voorregten en der priesterheerschappy, en de monarchie met de republikeinsche instellingen gekozen hebbende is Frankryk, wat zyne staatkundige irrigting betreft, voor Europa niet meer een vreemde. Het konink van Lyón en Parys heeft tusschen Lodewyk Filips en de revolutie een kloof gevestigd, die niet gedempt kan worden. En wat de strekking tot algemeene monarchie, of enkel die tot verovering van België aangaat, zoo is juist Engeland daar, om dit althans te beletten. Om de oude republikeinen wilden Frankryk gescreven te vriend, doch niet tot natuur hebben. Wanneer België eenmaal Frankryks hulp tegen ons minder nodig heeft, zal het misschien zelfs, (de oude geestelykheid, die Frankryk niet verstaat) een meer zelfstandige houding aannemen.

Zouden er wel ter goeder trouw nog menschen in ons midden zyn, die, na dit alles nog zeiden: Ja, maar het monarchale beginsel!—Het denkbeeld moet geloch of verontwaardiging wekken: de nazaten van de helden des Spaanschen oorlogs aan de zyde van Rusland tegen Engeland geschaard te zien als kampioenen van het zo genoemde monarchale beginsel, d. i. dat het recht om den verster, niet de verster om het volk is: zou daarvoor onze natie, waarlyk hart bestaan op het spel zetten? Maar die dit beweren, gelooven het zelfs niet.

De Schouwburg te Cayenne.

De eerste maal de Tartuffe te Parys ten toneele werd gevoerd. Hy plaatste een eenvoudigen landman, die nimmer eene tongelvertooning had bijgevoerd by het orkest. Deze werd door de schyntheilichheid van Tartuffe een grinstorrig, dat hy eindelyk op het toneel sprong, den acteur, die de rol van Tartuffe meesterlyk speelde, aanvloog, hem eenige rustlagen toedeelde, en dit rustrogt langer zende uitgevoerd hebben, toe men den verbaasden acteur niet ontzet had. De landman was maar niet te beduiden, dat alles uit kerstwyf geschiedde. De volgende gebeurtenis, op het toneel te Cayenne voorgevallen, was van ernstiger aard:

"Voor eenige jaren kwam eene reizende troep komedianten te Cayenne, hoofdstad van Fransch Guyana, aan: en daar, er geen Schouwburg of goet, en geen speelheden was om de tooneelstukken uit te voeren, had men zyne overlegt tot eene groote schuur genomen. Aldaar vertoende men onder anderen *Othello*. Aan de deur had men een schildwacht geplaatst, om de nieuwsgierigen in orde te houden. Reeds half het stuk ten einde, men was aan het trekkend toneel gekomen, algaar de moer zich op *Desdemona* richtte, om haar te vermoorden, toen de schildwacht op den ijdeltijd van den komedianten slaagt en hem een steek wondt. De Venetiaansche schoone dood doorgaderkruimelen zeggende: "Nimmer sal een neger in myn tegenwoordigheid eene blaake vrouw vermoorden, als ik het kan voorkomen."

Dese Courant wordt gedrukt en uitgegeven in de Drukkerij van A. L. S. M. H. A. R. & J. F. NEUMAN & Co., op de Willemstad, Broede Straat, Huis No. 76. De prijs der nummer is 12 1/2 guilder, te betalen om de drie maanden. De prijs der advertentien is 25 Centen per regel, doch voor eene advertentie van slechts een regel, betaalt men 50 Centen.